

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 21 серпня 2013 р. № 607
Київ

Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Відповідно до статті 31 [Закону України “Про загальну середню освіту”](#) Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити [Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами](#), що додається.

Установити, що зазначений Державний стандарт впроваджується з 1 вересня 2014 року.

2. Визнати такою, що втратила чинність з 1 вересня 2014 року, [постанову Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848](#) “Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 27, ст. 1784).

3. Міністерству освіти і науки забезпечити своєчасне розроблення та затвердження типових навчальних планів, навчальних програм початкової школи для дітей з особливими освітніми потребами з метою виконання Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого цією постановою.

Прем'єр-міністр України Інд. 70	М.АЗАРОВ
---	-----------------

ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами
Загальна частина

Цей Державний стандарт визначає вимоги до рівня освіченості дітей з особливими освітніми потребами на рівні початкової загальної освіти.

Цей Державний стандарт розроблений на основі [Державного стандарту початкової загальної освіти](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 33, ст. 1378), є базовим інструментом реалізації конституційного права на освіту дітей з особливими освітніми потребами.

Державний стандарт визначає оптимальний зміст та обсяг навчального навантаження для дітей з особливими освітніми потребами у поєднанні з відповідною корекційно-розвитковою роботою.

В основу Державного стандарту покладено особистісно орієнтований, компетентнісний та соціокультурний підходи.

У цьому Державному стандарті терміни вживаються у такому значенні:

діти з особливими освітніми потребами - діти сліпі та із зниженим зором, глухі та із зниженим слухом, з тяжкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, діти із складними вадами розвитку (у тому числі діти з розладами аутичного спектру), навчання і виховання яких здійснюється у спеціально створених умовах;

корекційно-розвиткова робота - здійснення комплексу заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання та виховання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення, особистості дитини;

білінгвальне (двомовне) навчання дітей глухих та із зниженим слухом - цілеспрямований педагогічний процес організації та стимулювання активної навчально-пізнавальної діяльності дітей глухих та із зниженим слухом, спрямованої на оволодіння знаннями, вміннями і навичками, розвиток творчих здібностей, світогляду, морально-етичних поглядів та переконань з використанням засобів інтеграції словесної та жестової мов. Білінгвальне (двомовне) навчання організовується за принципами індивідуалізації та диференціації, права вибору засобів та форм інтеграції словесної та жестової мов;

життєва компетентність - здатність дитини з особливими освітніми потребами застосовувати на практиці знання, досвід, суспільні цінності, базові навички комунікації і соціально-побутової адаптації, набуті у процесі навчання та комплексної реабілітації.

В основу Державного стандарту покладено інноваційний підхід до навчання дітей з особливими освітніми потребами:

інклюзивне та інтегроване навчання;

білінгвальне (двомовне) навчання дітей глухих та із зниженим слухом (уведення української жестової мови як навчального предмета та засобу навчання);

формування життєвої компетентності у процесі навчання та реабілітації дітей з особливими освітніми потребами;

формування життєвої компетентності у дітей з розумовою відсталістю як умови їх соціальної інтеграції, здатності застосовувати здобуті знання і вміння у практичній життєдіяльності.

Державний стандарт складається із:

[Базового навчального плану початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами](#) (далі - Базовий навчальний план) згідно з додатком;

загальної характеристики інваріантної та варіативної складових змісту початкової загальної освіти дітей з особливими освітніми потребами;

державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки таких дітей.

Базовий навчальний план

[Базовий навчальний план](#) згідно з додатком визначає зміст і структуру початкової загальної освіти дітей з особливими освітніми потребами за допомогою інваріантної і варіативної складових, якими встановлюється погодинне співвідношення між освітніми галузями; гранично допустиме тижневе навантаження на учнів; загальнотижнева кількість годин за освітніми галузями та загальнотижнева кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

Інваріантна складова Базового навчального плану формується на державному рівні і є обов'язковою для всіх загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування, типу і форми власності. Змістове наповнення освітніх галузей

інваріантної складової визначається [Державним стандартом початкової загальної освіти](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 20 квітня 2011 р. № 462.

Інваріантна складова передбачає проведення корекційно-розвиткової роботи. Напрями такої роботи та відповідне її змістове наповнення визначаються з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Кожна освітня галузь передбачає обов'язкову корекційно-розвиткову роботу.

Варіативна складова Базового навчального плану формується навчальним закладом з урахуванням особливостей регіону, типу закладу, індивідуальних освітніх потреб дітей з особливими освітніми потребами.

Освітня галузь “Мови і літератури”

Зміст освітньої галузі “Мови і літератури” для дітей глухих та із зниженим слухом реалізується з урахуванням таких особливостей:

мовний компонент “Мова навчання (українська мова, мови національних меншин)” поділяється на складові компоненти “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова навчання” та “Українська жестова мова як мова навчання”;

мовний компонент “Мова вивчення (українська мова, мови національних меншин)” поділяється на складові компоненти “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова опанування” та “Українська жестова мова як мова опанування”;

визначається місце словесної та жестової мови у навчальному процесі, а саме: словесна мова як основна мова навчання (жестова мова як мова опанування); жестова мова як основна мова навчання (словесна мова як мова опанування);

у мовленнєвій лінії вид мовленнєвої діяльності “Аудіювання” замінений на вид “Сприймання та розуміння мовлення”. Також мовленнєву лінію доповнено новим видом мовленнєвої діяльності “Дактилювання”;

у компоненті “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова опанування” вводиться діяльнісна лінія;

у компонентах “Українська жестова мова як мова навчання”, “Українська жестова мова як мова опанування” вводиться сурдоперекладна лінія.

З урахуванням особливостей розвитку та навчання дітей з розумовою відсталістю із змісту освітньої галузі “Мови і літератури” виключається змістова лінія “Іноземна мова”.

Освітня галузь “Математика”

З урахуванням особливостей розвитку та навчання дітей з розумовою відсталістю до змісту освітньої галузі “Математика” вводиться змістова лінія “Дочислові уявлення та поняття”, змістова лінія “Числа. Дії з числами” замінюється на змістову лінію “Числа і арифметичні дії над ними”, змістові лінії “Математичні вирази. Рівності. Нерівності” та “Сюжетні задачі” спрощуються до змістової лінії “Арифметичні задачі”, максимально спрощується змістова лінія “Робота з даними”.

Освітня галузь “Здоров'я і фізична культура”

До змісту галузі “Здоров'я і фізична культура” вводиться лінія “Лікувальна фізична культура” для дітей з вадами зору, порушеннями опорно-рухового апарату, мовлення, затримкою психічного розвитку та розумовою відсталістю.

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки дітей визначаються за освітніми галузями “Мови і літератури”, “Математика”, “Природознавство”, “Суспільствознавство”, “Здоров'я і фізична культура”, “Технології” та “Мистецтво”, зміст яких визначено [Державним стандартом початкової загальної освіти](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 20 квітня 2011 р. № 462.

Оптимальний рівень загальноосвітньої підготовки дітей з особливими освітніми потребами забезпечується шляхом засвоєння змісту освітніх галузей у поєднанні з проведенням корекційно-розвиткової роботи.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткова робота спрямована на:

розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами, формування в них навичок просторового, соціально-побутового орієнтування тощо;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім природним середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у загальноосвітній школі;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

	Додаток до Державного стандарту
--	------------------------------------

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми
потребами

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей сліпих та із зниженим зором

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	11	12	13	13	13	62

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення	2	1	2	2	2	9
--	---	---	---	---	---	---

предметів освітніх галузей та курсів за вибором,
проведення індивідуальних консультацій та
групових занять

Гранично допустиме тижневе навчальне
навантаження на учня (без урахування годин,
передбачених для проведення корекційно-
розвиткової роботи) 20 20 21 22 22 105

Сумарна кількість годин інваріантної та
варіативної складових змісту освіти 31 32 34 35 35 167

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для глухих дітей

Інваріантна складова

Мова та література 8 8 8 8 8 40

Математика 4 4 4 4 4 20

Природознавство 1 1 2 2 2 8

Суспільствознавство 1 1 2 2 2 8

Здоров'я і фізична культура 2 3 3 3 3 14

Технології 2 2 2 2 2 10

Мистецтво 1 1 1 1 1 5

Усього 18 19 20 21 21 99

Корекційно-розвиткова робота (у тому числі
заняття з лікувальної фізкультури, ритміки) 15 16 16 16 16 79

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення
предметів освітніх галузей та курсів за вибором,
проведення індивідуальних консультацій та
групових занять 1 1 1 1 1 5

Гранично допустиме тижневе навчальне
навантаження на учня (без урахування годин,
передбачених для проведення корекційно-
розвиткової роботи) 20 20 21 22 22 105

Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти 34 36 37 38 38 183

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей із зниженим слухом

Інваріантна складова

Мова та література	8	8	8	8	8	40
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	1	1	1	1	1	5
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	17	18	18	18	18	89

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	37	38	39	40	40	194

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
<u>Усього</u>	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	10	12	12	12	12	58

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	30	32	33	34	34	163

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					разом
	підготовчий	1	2	3	4	

Для дітей із затримкою психічного розвитку

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10

Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з ритміки)	10	10	10	10	10	50

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	30	30	31	32	32	155

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					разом
	підготовчий	1	2	3	4	

Для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10

Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури)	9	9	9	9	9	45
Варіативна складова						
Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	29	29	30	31	31	150

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для розумово відсталих дітей

Інваріантна складова						
Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	3	3	3	3	3	15
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	19	19	19	20	20	97
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	8	8	8		8	40

Варіативна складова						
Додаткові години, передбачені для вивчення	1	1	2	2	2	8

предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять

Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту початкової освіти	28	28	29	30	30	145